

Baljuws in Erpe-Mere

De baljuws stonden in de diverse heerlijkheden in voor de orde en de veiligheid. Ze namen het initiatief bij allerhande onderzoeken en maanden de schepenen om onderzoeken te verrichten.

De benoeming van de baljuws behoorde tot de bevoegdheid van de plaatselijke heren. Wanneer de heerlijkheid een leengoed was, werd dat uitdrukkelijk opgenomen in het denombrement bij de overdracht van een heer naar zijn of haar opvolger.

In vele gevallen bekleedden de baljuws ook het ambt van meier.

Het was gebruikelijk dat meiers en baljuws zich tijdens hun afwezigheid (door reis of ziekte) lieten vervangen. Meestal trad de officier of prater dan in hun plaats op. In de documenten is dat niet steeds uitdrukkelijk vermeld. Zo kan het voorkomen dat in de navolgende lijsten namen geslopen zijn van die vervangers.

Aaigem – Vlekkem, baljuws van het Land van Rotselaar

De dorpen Aaigem en Vlekkem maakten deel uit van het Land van Rotselaar, waarin ze samen een “meierij” vormden en waar dus een meier aan de top van de bestuurlijke en rechterlijke piramide stond. De rechtstreekse rol van de heren van het Land van Rotselaar in de geschiedenis van Aaigem-Vlekkem is daarom beperkt.

De Potter en Broeckaert geven in hun “Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen” een lijst van baljuws in Aaigem. Die baljuws hadden bevoegdheid in meer dan één heerlijkheid van het Land van Rotselaar. We vullen aan met enkele gegevens uit archiefbestanden.

Jaartal / periode	Naam	Aanstelling / benoeming	Aanvullende gegevens
	Olivier vander Herbrugghen		Gedood rond 1290
	Gillis van Banbrugghen		
1373	Willem de Keyser		
1375	Laurens de Loe		
Tot 1386	Richard van Steenlande		Tot aan Cornelis de Baenst tevens hoogbaljuw van Ninove
1387-1389	Jan de Dijn		
1389-1392	Wouter de Dijn (en erven)		
1392-1394	Edmond Bye		

1394-1396	Jan van Branteghem		
1396-1401	Idier Brechtin		
1401-1407	Gillis van Rechem		
1407-1410	Zeger de Vroede		
1410-1411	Boudewijn de Vos		Ridder
1411- 1412	Joris de Ruddere		
1413-1414	Pieter Alards		
1414-1419	Georges de Joigny		
1419-1420	Lieven de Bruwere		
1426-1427	Joos de Kegel		
1427-1431	Jan van Hoome		(Aaigemnaar?)
1431-1434	Joos van Busseghem		
1434	Gillis de Drivere		
1434-1438	Joos van Busseghem		
1438-1444	Jan Cabelliau		
1444-1449	Hendrik van Zuttert van Landrop		
1449-1450	Filip Kinvis		
1450-1452	Jan Cabelliau		
1453-1456	Jan de Prost		
1456-1477	Jan Cabelliau		
1477-1480	Roeland van Wedergrate		Ridder
1480-1481	Christiaen van Hoome		† 1481
1481-1485	Roeland van Wedergrate		
1485-1495	Gerard Servy le Bourguignon		
1495-1505	Karel van Wedergrate		
1515-1529	Karel van Poitiers (en erven)		Heer van Dormans

1529	Joris Hermans	Benoeming op 18 mei 1529	(bedienlijk?)
1529-1539	Jan Hannaert		Baron van Liedekerke
1540-1547	Jan van Watripont		
1550-1557	Hugues Douvrin		
1614-1626	Cornelis de Baenst		Tot hier tevens hoogbaljuw van Ninove
1629	Frans Roelants		
1631	Jonker Frans de Beine		

1641	Jacob Roelants		
1646	Jacob Uytersprocht		
1660	Pieter Oste		
1665	Jan Van den Bruele		
1670	Karel van der Mandere		
1671 1673	Adriaan van Uytfanghe		
1696 1698	Jan Meeix		
1699	Joost van den Kerchove		
1719 1720	Frans Rombaut		
1730 1735	Philip tKint		
1789	Lod. Van den Bruele		

Burst – Bambrugge

Burst en Bambrugge vormden samen met Zonnegem en Kottem een heerlijkheid. Het was een leengoed van de graven van Vlaanderen en BBZK behoorde daarmee tot “ ’s graven propre”. In 1630 werd de heerlijkheid in leenpand gegeven aan Joos De Vlaminck. Vanaf die tijd kunnen we via denombrementen de bevoegdheden van de lokale heren volgen. De benoeming van een baljuw en schepenen is daarin telkens expliciet vermeld.

De navolgende lijst steunt op een lijst van De Potter en Broeckaert, op diverse gegevens uit de Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere en op losse notities uit archiefbestanden. Ook G. Souffreau heeft in zijn werk over “De Heerlijkheid Burst Bambrugge Zonnegem en Kottem” lijsten opgenomen van baljuws, waar we dankbaar gebruik van maken.

Jaartal / periode	Naam	Aanstelling / benoeming	Aanvullende gegevens
1434	Gillis Stockaert		
1487	Pieter Leebeke		
1497	Adriaen Meganck		
1581	Jan Impens		
1590	Jan Cromphaut		
1615	Gillis De Geyter		
1630	Cornelis De		

		Meerleere		
1637		Lodewijk Van der Schueren		
1643		Christiaan de Meyere		
1649		Geraard Van Cromphaut		
1658	1670	Pieter du Moulin		
1678		Jan Janssens		
1679		Jooris de Backer		
1681	1685	Pieter Roggheman		
1691	1692	Jan Baeten (Jan Baele ?)		
1709		Jan Magherman		
1711		Gillis Moens		
1714		Guido Baeten		
1740		Hendrik Coppens		
1745		Bartholomeus Heyman		
1750		Dominicus De Winter		
1753	1759	Bartholomeus Heyman		ook meier
1765		Hendrik Coppens		
1776		Pieter De Schrijver		
1778	1779	Bartholomeus Heyman		
1785		Van Meynsbrugge		
1786		Bartholomeus Heyman		
1786	1795	Emanuel (Van) Cromphout	aanstelling 13.10.1786	In 1793 ook baljuw van zelfstandig Bambrugge

Erondegem – Ottergem

Over de baljuws van Erondegem-Ottergem is nog geen diepgaand onderzoek verricht. De navolgende lijst steunt op diverse gegevens uit de Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere en op losse notities uit archiefbestanden. We konden ook gebruik maken van een artikel in ontwerp van Maurice Temmerman over meiers en baljuws in Erondegem – Ottergem.

Vooraf voor de vroegste aantekeningen gaat het soms over één enkele vermelding. Dan is het jaartal weergegeven; ook bij latere gegevens in de lijst zijn de periodes waarin de baljuws hun ambt vervulden niet als een exacte begrenzing in de tijd te lezen, maar veeleer als een opgave van de vroegste en de laatste datum waarover tot op heden gegevens gekend zijn.

De aanstelling van een baljuw behoorde tot de bevoegdheid van de plaatselijke heer.

Jaartal / periode	Naam	Aanstelling / benoeming	Aanvullende gegevens
1390	Henricke Loetijn		
1513	Pieter Van Halsberch		
1583 1585	Willem de hamere		
1623 1666	Jan de Witte		
1697	Cornelis Matthijs		
1698 1699	Geeraert Rasschaert		
1700	Jan Baptist Lenaert		
1701	Petrus Baetens		overleden op 7.3.1701; begraven in Ottergem
1708	Jan Baptist Lenaert		
1730	... Van Montagu		
1733 1734	Judocus Vanden Steene	Eedaflegging 2.4.1733	
1742 1745	Jan Temmerman	eedaflegging 13.6.1742 29.6.1743	overleden op 16.1.1755
1754 1762	Guilliam Van Den Dorpe	aanstelling 2.8.1754	
1764 1765	Judocus Vanden Steene	aanstelling	overleden op

	fs. Gillis	26.5.1764 + eedaflugging	11.1.1765
1765 1774	Georgius Vanden Steene fs. Judoci	aanstelling 20.1.1765 + eedaflugging	
1774 1782	Joannes Christianus De Pape		
1782 1787	Joannes Judocus Penninck	aanstelling 28.5.1782	
1787 1793	Pieter Joseph Kennof	aanstelling 3.11.1787	
1793 1795	David De Wind(t) fs. Pieters	vanaf 10.4.1793	

Erpe

Over de baljuws van Erpe is nog geen diepgaand onderzoek verricht. De navolgende lijst steunt op diverse gegevens uit de Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere en op losse notities uit archiefbestanden. Voor Erpe blijven de onderzoeken van Paul Stuyver en Raymond De Mol van onschatbare waarde. Ze hebben de gegevens van De Potter en Broeckaert aanzienlijk aangevuld en verbeterd.

Vooraf voor de vroegste aantekeningen gaat het soms over één enkele vermelding. Dan is het jaartal weergegeven; ook bij latere gegevens in de lijst zijn de periodes waarin de meiers hun ambt vervulden niet als een exacte begrenzing in de tijd te lezen, maar veeleer als een opgave van de vroegste en de laatste datum waarover tot op heden gegevens gekend zijn.

De aanstelling van een baljuw behoorde tot de bevoegdheid van de plaatselijke heer.

Jaartal / periode	Naam	Aanstelling / benoeming	Aanvullende gegevens
1475 1479	Jan Leys		
1503	Jan De Vriendt		
1547 1552	Jan Callebaut		
1571 1585	Pieter Vander Meulen		
1597 1598	Joos Moens		
1612	Pieter Baeten fs. Jans		
1622 1623	Pieter De Stoppeleer		
1625 1637	Pieter Baten		
1637 1676	Jan De Witte		overleden te Erpe op 27.10.1676
1676 1692	Jan De Witte fs. Jans		overleden te Aalst op 9.11.1695
1693 1695	Lucas Vanden Wiele		
1696 1699	Jan Laureys de Witte		
	Charles Philip De Witte		
1697	Cornelis Matthijs		
1700 1714	Pieter Thomaes vanden Bossche		
1715 1722	Joannes Marinus De Witte		overleden 9.4.1722 – begraven in de kerk
1722 1727	Charles Philips de Grave		
1728 1767	Louis (Ludovicus) Vander Gucht		overleden 8.1.1771
1768 1788	Joannes Van der Gucht		overleden 30.10.1788
1788 1796	Frans Pieter Van der Gucht	benoeming op 18 dec 1788	

Mere

Over de baljuws van Mere is nog geen diepgaand onderzoek verricht. De navolgende lijst steunt op diverse gegevens uit de Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere en (vooral) op losse notities uit archiefbestanden. Ze lieten toe om de lijst van De Potter en Broeckaert in belangrijke mate aan te vullen en te verbeteren.

Vooraf voor de vroegste aantekeningen gaat het soms over één enkele vermelding. Dan is het jaartal weergegeven; ook bij latere gegevens in de lijst zijn de periodes waarin de meiers hun ambt vervulden niet als een exacte begrenzing in de tijd te lezen, maar veeleer als een opgave van de vroegste en de laatste datum waarover tot op heden gegevens gekend zijn.

De aanstelling van een baljuw behoorde tot de bevoegdheid van de plaatselijke heer.

Jaartal / periode	Naam	Aanstelling / benoeming	Aanvullende gegevens
1333	Wouter Van den Dale		
1373	Jan De Meyere		
1416	Willem Van Haeren		
1503 1516	Baudewijn (Bauwen)Van Ympe		
1567 1572			
	Adriaen Van der Snict		
1614	J. (?) Standaert		
1616 1618	Gillis Baeyens		of Buyens ?
1620 1632	Pieter Standaert		
1640 1652	Lieven Coppens		Baudewijn Van Gueutegem prater in 1642
1646 (?)	Simon Coppens		
1656 1657	Pieter De Sadelair		
1659 1662	Adriaen Baeyens		tot maart '62; Adriaen Van Geutegem treedt op als prater mei '62
1662 1690	Dierick Coppens fs. Lievens		vanaf juli '62; overleden te Mere op 20.3.1690
1690 1707	Pieter Ba(e)ten		verongelukt (val door de voute van de kerk – in de kerk begraven op 25.1.1707) Joos van geutegem prater in 1694
1707 1731	Jacques Ignatius Willems		
1711 (?)	Dierick Coppens		
1733 1734	Egidius De Wolf		in 1732: bedienende baljuw

1735	1737	Lieven Van Impe		in 1735: substitut/bedienende baljuw
1739	1747	Petrus Josephus Marcou		
1748	1752	Jan Bapt. Bernardus De Pauw		
1752	1761	Petrus Franciscus De Noose		
1761	1783	Frans Philippe Lixon		Erebodegem
1787	1796	Joannes Philippus Wagon		Aalst